

АРМЕЙСКИ ХОЛДИНГ АД

1000 София бул. "Цар Освободител" 33 тел. (02) 986 35 83 факс (02) 986 35 83

1001

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ на ГРУПАТА „АРМЕЙСКИ ХОЛДИНГ“ АД, гр. СОФИЯ към 31.12.2018 година

1. Корпоративна информация

Групата „Армейски Холдинг“ АД (Групата) включва дружество-майка и четири дъщерни дружества, в които „Армейски холдинг“ АД притежава повече от половината от капитала им - „Дружество за автомобилни превози“ АД – гр. Елхово, „Брезентови изделия“ АД – с. Цар Самуил, „Булгарцвет Елин Пелин“ АД – гр. Елин Пелин и „Карнота“ АД – гр. Карнобат.

Структура на Групата	% участие в капитала
Дъщерни дружества	
Дружество за автомобилни превози АД – гр.Елхово	76.72 %
Брезентови изделия АД – с.Цар Самуил	58.99 %
Карнота АД – гр.Карнобат	56.68 %
Булгарцвет АД – гр.Елин Пелин	51.32 %

Дружество-майка

„АРМЕЙСКИ ХОЛДИНГ“ АД е регистрирано с решение на СГС от 04.11.1996 година по фирмено дело №12884/1996 година. Седалището и адресът на управление на Дружеството е София 1000, бул. "Цар Освободител" 33. Адреса за кореспонденция е София 1784, ул. „Михаил Тенев“ 12, Бизнес център ЕВРОТУР.

„Армейски Холдинг“ АД е правопреемник на „Армейски Приватизационен Фонд“ АД, пререгистриран като холдинг с решение на СГС от 19.12.1997 год.

Акциите са регистрирани за търговия на „Българска фондова борса“ АД, след като Дружеството е получило съответното разрешение от Комисията за финансов надзор.

Собственост и управление на дружеството-майка

	2018 г.		2017 г.	
	Брой акции	%	Брой акции	%
Л К С ООД	46 279	8,97%	46 279	8,97%
ТСМ КОНСУЛТ ООД	2 651	0,51%	2 651	0,51%
АРМЕЙСКИ ХОЛДИНГ АД	46	0,01%	46	0,01%
20 406 бр. ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА	466 862	90,51%	466 862	90,51%

Към 31 декември 2018 год. върху собствеността на акциите на Л К С ООД – 46 279 бр. представляващи 8,97% от капитала на Дружеството-майка има наложен запор от ТД на НАП – Велико Търново, офис Ловеч – Запорно съобщение по Постановление № С170011-022-0041215/19.07.2017г.

На 28 февруари 2019 г. Дружеството-майка е получило уведомление и на свой ред е уведомило общественоста за придобиването на 46 289 броя акции, представляващи 8,97% от капитала на Дружеството-майка от Актив Секюрити Груп ЕООД, със седалище и адрес на управление: гр. Плевен, община Плевен, ж.к. Дружба, бл.214, вх. Д, ет.2, ап.6, ЕИК 204791756. В книга на акционерите към 25 март 2019 г. акционерът е вписан. ЛКС ООД не е акционер в Дружеството.

Системата на управление е двустепенна. Органите на управление са Надзорен съвет /НС/ и Управителен съвет /УС/, състоящи се от по трима души.

Към 31.12.2018 членовете на НС са: Ибрахим Салихов Гърралийски - Председател на НС; „ЛКС“ ООД, представлявано от Елена Велинова Георгиева – Заместник председател на НС; Атанас Стефанов Атанасов – член на НС.

На свое заседание на 17 септември 2018 год., Надзорният съвет освобождава като член на Управителния съвет на „Армейски Холдинг“ АД Димитър Стефанов Цветанов и избира за член на Управителния съвет Никола Петров Тодоров. Промяната е вписана в Търговския регистър на 04 октомври 2018 год. Към 31.12.2018 членовете на УС са: Никола Петров Тодоров - Председател на УС и Изпълнителен директор; Георги Христов Цолов – Заместник председател на УС; Ирен Ангелова Кирилова - член на УС.

Дружеството се представлява от Никола Петров Тодоров.

Средносписъчният брой на персонала на Групата към 31.12.2018 год. е 22 души.

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

Армейски холдинг АД

Предмет на дейност на Дружеството е в съгласие с обявената: придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензии за използване на патенти на дружества, в които холдинговото дружество участва; финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва; предоставяне на заеми на дружества, в които холдингът има пряко участие или ги контролира.

Дружество за автомобилни превози АД

Предмет на дейност на дружеството е извършване на годишни технически прегледи на леки и товарни автомобили и автобуси, отдаване под наем на открити и закрити площи, информационно обслужване на автогарата.

Брезентови изделия АД

Предмет на дейност на дружеството е производство на покривала за камиони, сенници за заведения, сенници със сглобяеми модулни конструкции, ветроупорни завеси за заведения и частни клиенти, покривала за торови лагуна, бонови заграждения за ограждане на нефтени отпадъци и други изделия от брезент.

Карнота АД

Предмет на дейност на дружеството е отдаване под наем на открити и закрити площи.

Булгарцвет АД

Предмет на дейност на дружеството е отдаване под наем на открити и закрити площи и производство на селскостопанска продукция.

2. База за съставяне на консолидирания финансов отчет-не съм пипала нищо

2.1. Консолидираният финансов отчет на Групата Армейски холдинг е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). По силата на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент на Съвета.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Групата. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2017 г.), освен ако не е посочено друго. Доходът на акция е посочен в лева.

2.2. Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащото предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. Освен това ръководството няма намерение нито необходимост да ликвидира или да намали обема на дейност на Групата. След извършения преглед на дейността, ръководството очаква, че Групата има възможности да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на годишния финансов отчет.

Към 31 декември 2018 г. Групата отчита: натрупана загуба в размер на 357 хил. лв., от която 135 хил. лв. за текущия период; задължения към персонал и осигурителни задължения - 137 хил. лв. и данъчни задължения – 81 хил. лв.

УС на дружеството-майка приема представения от Изпълнителния директор Доклад за бъдещото развитие на „Армейски Холдинг“ АД Групата. Програмата за развитие и разработеният към нея Бюджет за 2019 година, който се основава на проведените преговори за осъществяването на различни бизнес- проекти с български и чуждестранни партньори, продължава работата на УС по реализацията на отделни инвестиционните проекти насочени към подобряване на организацията на производството и разширяване на маркетинга в Групата. Инвестиционните проекти на Групата предвиждат локация на високотехнологичен производител на торове и средства за растителна защита. В края на 2018 г. мениджмънтът на Групата проведе среща с представител на инвеститора за установяване на необходимите параметри на производствената, складовата и търговската база. Дискутирано бе и инфраструктурното осигуряване – газ, вода, електричество, пътни подстъпи и др. Разглежда се възможността част от опаковките на предвидените за купаж стоки да се произвеждат на обект, собственост на Групата.

Асоциираното дружество притежава огромен индустриален потенциал, достатъчно монтажни цехове и помещения с различен характер – складове, административна сграда, проектантско бюро, търговски и др. помещения. Инвестиционните намерения предвиждат разширяване на производствени халета, в които да се оборудват и сглобяват селскостопанските машини и

разработване на нестандартни продукти, привличане на чуждестранни инвеститори за акционери.

Етапът и развитието на комуникацията с инвеститорите дава реални основания планираните дейности и мероприятия за 2019 г. да се случат, а през следващите години да се развият в позитивна перспектива. Всичко това осигурява реална възможност за Групата да продължи да функционира като действащо предприятие.

При невъзможност да бъде изпълнена разработената програма, или в случай на оттегляне на чуждестранните инвеститори от някой от предвижданите съвместни проекти, както и при неблагоприятни обстоятелства произтичащи от икономическата конюнктура в страната, биха настъпили непредвидени затруднения за дейността на дружеството, изразяващи се в нарушаване на регулярното движение на паричните потоци, забавяне на предвиденото покриване на вътрешните и външните задължения и затруднения за осъществяването на текущата дейност на Групата. Това обстоятелство поражда несигурност, която може да породи съществено съмнение относно възможността на Групата да продължи бъдещата си дейност като действащо предприятие без реализация на предвидените от ръководството проекти.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2018 г.

- *МСФО 9 Финансови инструменти, в сила от 1 януари 2018г. и произтичащи от това изменения на МСС 1, 2, 8, 10, 12, 20, 21, 23, 28, 32, 33, 36, 37 и 39, МСФО 1, 2, 3, 4, 5, 7 и 13, Разяснения 2, 5, 10, 12, 16 и 19 на КРМСФО и Разяснение 27 на ПКР.*

МСФО 9 Финансови инструменти заменя МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване и отменя Разяснение 9 на КРМСФО, като установява принципи, правила и критерии за класификация и оценка на финансовите активи, вкл. хибридните договори. Той въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи, като се въвеждат две основни групи и респ. типа оценки – по амортизирана и по справедлива стойност. С влизането в сила на МСФО 9 от 01 януари 2018 г. се елиминират съществуващите преди категории в МСС 39:1. Инвестиции, държани до падеж, 2. Заеми и вземания и 3. Финансови активи на разположение за продажба.

При прилагането на МСФО 9 Групата е използвала преходното облекчение и е избрала да не преизчислява преходни периоди.

Прилагането на МСФО 9 няма значим ефект върху финансовите и отчети. Класификацията и оценяването на финансовите инструменти на Групата не се променят съществено в условията на МСФО 9, поради характера на дейността на Групата и видовете финансови инструменти, с които то разполага. На база на бизнес модела на Групата за управление на финансовите активи и характеристиките на произтичащите договорни парични потоци, ръководството е приело да класифицира финансовите активи основно в категорията „Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“. Ефектът от прилагането на МСФО 9, подхода и прекласификациите са оповестени в приложение 4.9. в част „Преходът от МСС 39 Финансови инструменти Признаване и оценяване към МСФО 9 Финансови инструменти“

Моделът на обезценка в МСФО 9 заменя модела на „възникналата загуба“ в МСС 39 с модел на „очаквана кредитна загуба“, което означава, че няма да е нужно да има събитие, свързано със загуба преди да се признае обезценка. На базата на извършените към 01 януари 2018 г. изчисления обезценката на финансовите активи, е отразена в настоящия финансов отчет на Дружеството в стойността на натрупаните печалби/загуби в началото на отчетния период. Ефектът е оповестен в приложение 4.9. в част „Преходът от МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване към МСФО 9 Финансови инструменти“

•

- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти, в сила от 01 януари 2018г.* и произтичащи от това изменения на МСФО 1, 3 и 4, МСС 1, 2, 12, 16, 32, 34, 36, 37, 38, 39 и 40, Разяснение 12 на КРМСФО и Разяснения 27 и 32 на ПКР .
- Пояснения към МСФО 15 Приходи по договори с клиенти

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и поясненията към Стандарта, е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът заменя действащите до този момент стандарти свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11, Разяснения 13,15 и 18 на КРМСФО и Разяснение 31 на ПКР. Водещият принцип на новия стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги - разграничаване от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на операцията – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договор чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди. Стандартът включва обширни нови изисквания за оповестяване.

Групата е извършила преглед на дейността си и е направило преценка, че първоначалното прилагане на МСФО 15 няма ефект върху финансови отчети на дружеството. Моментът на признаване и оценяването на приходите на дружеството не се очаква да се променят съществено в условията на МСФО 15, поради характера на дейността на Групата и видовете приходи, които то генерира.

- *Изменения в МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС*

Изменението пояснява базата за оценяване на сделки на базата на акции, уреждани с парични средства и чрез издаване на инструменти на собствения капитал, както и счетоводното отчитане на промени на възнаграждението от предоставяне на парични средства в издаване на инструменти на собствения капитал.

- *Изменения в МСФО 4 „Застрахователни договори” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС*
- *Изменения в МСС 40 “Инвестиционни имоти” (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС*

Изменението пояснява, че трансфер от и към инвестиционни имоти може да се извърши, само ако има промяна в използването на имотите, която се дължи на обстоятелството дали тези имоти започват или спират да отговарят на дефиницията за инвестиционен имот.

- *КРМСФО 22 “Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС*

Разяснението дава насоки как да се отчитат авансови постъпления или плащания съответно на непарични активи или непарични пасиви преди дружеството да е признало свързания с тях актив, разход или приход. Датата на сделката за целите на определяне на обменния курс е датата на първоначалното предплащане за непаричен актив или за

пасив по отсрочени приходи. Ако има няколко авансови плащания или постъпления, за всяко отделно плащане се определя дата на сделката.

Годишни подобрения на цикъла на стандартите на МСФО за периода 2014-2016 г., в сила от 1 януари 2018 г., приети от ЕС

- *МСФО 1 “Прилагане за първи път на МСФО”* – Премахване на краткосрочните освобождавания за предприятия, които прилагат за първи път МСФО, относно преминаване към МСФО 7, МСС 19 и МСФО 10, които вече не са приложими.
- *МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия”* – Оценяване на асоциирано или съвместно предприятие по справедлива стойност. Изменението пояснява, че изборът от страна на организации с рисков капитал, съвместни фондове, тръстове и подобни организации да оценяват инвестициите в асоциирани или съвместни предприятия по справедлива стойност през печалбата или загубата следва да се извършва отделно за всяко асоциирано или съвместно предприятие при първоначално признаване.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които са издадени от СМСС и са приети от Европейски съюз, но все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

- *МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2019 г.)*.
Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за отчитане на лизинг - МСС 17. Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Определението за лизинг се фокусира върху понятието за контрол, използвано в МСФО 10 и МСФО 15. Въвеждат се нови изисквания за представяне и оповестяване. При лизингополучателите се предвижда за всички лизинги с продължителност повече от 12 месеца да се признава актив „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължение по тези договори. Предвидени са изключения за краткосрочни лизинги и такива с незначителна стойност. Това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество, но е възможно да настъпят основания за прекласификация.

Действителното влияние от прилагането на МСФО 16 върху финансовите отчети за периода на първо прилагане ще зависи от бъдещи икономически условия, лихвени проценти към 01.01.2019 г.

Групата към 31 декември 2018 г. не е страна по договор съдържащ лизинг.

Дружеството не очаква прилагането на МСФО 16 да има съществено влияние върху финансовите му отчети.

- *Изменения на МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС*
Измененията дават възможност на дружествата да оценяват определени финансови активи, които могат да бъдат изплатени предсрочно с отрицателно компенсиране, по справедлива стойност в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата.

3.3. Стандарти, изменения и разяснения, които към отчетната дата са издадени от СМСС, но все още не са одобрени за прилагане от Европейски съюз и съответно не са взети предвид при изготвянето на настоящия финансов отчет

- *МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС*

МСФО 14 позволява на дружества, прилагащи за първи път МСФО, да продължат признаването на суми, свързани с регулирани цени в съответствие с изискванията на тяхната предишна счетоводна база, когато прилагат МСФО. С цел подобряване на съпоставимостта с отчети на дружества, които вече прилагат МСФО и не признават такива суми, стандартът изисква да бъде представен отделно ефекта от регулираните цени.

- *МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС*

- *Изменения на МСС 19 „Доходи на наети лица“ (изменен) – Промяна в плана, съкращаване или уреждане - в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС*
Тези изменения изискват Дружеството да:

- да използва актуализирани допускания, за да определи разходите за текущ стаж и нетния лихвен процент за остатъка от периода след изменението, съкращаването или уреждането на плана; и

- признава в печалбата или загубата като част от разходите за минал трудов стаж или печалба или загуба от сетълмент всяко намаление на излишъка, дори ако този излишък не е бил признат преди поради въздействието на тавана на актива.

- *Изменения на МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС*

Изменението пояснява, че дружествата следва да отчитат дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия, за които не се прилага методът на собствения капитал, съгласно изискванията на МСФО 9.

- *КРМСФО 23 “Несигурност относно отчитането на данък върху дохода” в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС*

Разяснението дава насоки как да се прилагат изискванията на МСС 12 относно признаване и оценяване, когато има несигурност относно отчитането на данък върху дохода.

Годишни подобрения на МСФО 2015-2017 г., в сила от 1 януари 2019 г., все още не са приети от ЕС

Тези изменения включват незначителни промени в:

- МСФО 3 "Бизнес комбинации" - дружеството преоценява предишния си дял в съвместно контролирана дейност, когато придобие контрол върху дейността.

- МСФО 11 "Съвместни предприятия" - дружеството не преоценява предишния си дял в съвместно контролирана дейност, когато придобие съвместен контрол върху дейността.

- МСС 12 "Данъци върху дохода" - дружеството отчита всички данъчни последици от плащанията на дивиденди по същия начин както самите тях.

- МСС 23 "Разходи по заеми" - дружеството третира като част от общите заеми всеки заем първоначално взет за разработване на актив, когато активът е готов за планираната употреба или продажба.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет

и това има съществен ефект върху информацията в консолидирания отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

В останалите елементи на консолидирания финансов отчет и съответстващите им пояснителни сведения сравнителната информация се представя само към края на предходния отчетен период.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.4. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет на Групата включва финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерните дружества, изготвени към 31 декември 2018 г., която дата е датата на консолидирания финансов отчет на Групата.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията се изготвят за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика. Там където е необходимо се правят промени във финансовите отчети на дъщерните предприятия с цел счетоводните им политики да бъдат съпоставими с тези на Групата.

В консолидирания финансов отчет, отчетите на дъщерни дружества се консолидират на база на метода - пълна консолидация, ред по ред, като се прилага унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка се елиминират срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване на контрол. Вътрешногруповите операции и разчети се напълно елиминират.

От консолидирания финансов отчет се изключва дъщерно дружество, когато дружеството-майка загуби властта да управлява финансовата му и оперативна политика - при продажба или друга форма на загуба на контрол. Загуба на контрол може да възникне с или без промяна в абсолютните или относителни нива на собственост.

Печалбата или загубата и друг всеобхватен доход на дъщерни дружества, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното дружество, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загубата на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на дружеството майка и неконтролиращите участия на база на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното дружество.

При придобиване на дъщерно дружество от Групата при бизнескомбинация се използва методът на придобиване /покупко-продажба/. Дъщерното дружество се консолидира от датата на придобиване, като неговите разграничими активи и поети пасиви се включват за първи път като се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на придобиване.

Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение /оценено по справедлива стойност/, сумата на неконтролиращото участие в придобиваното дружество над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване се третира и признава като репутация. Репутацията се тества за обезценка. Ако при първоначалната оценка справедливата стойност на нетните разграничими активи надвишава прехвърленото възнаграждение /цената на придобиване/ на бизнескомбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите /в печалбата или загубата за годината/ на Групата непосредствено след придобиването. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на придобиване, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и инструментите на собствения капитал, емитирани от придобиващото дружество, в замяна на получаване на контрола над придобиваното дружество.

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Признава се остатъчният дял в дъщерното дружество по справедлива стойност към датата на загуба на контрол;
- Рекласифицират се към печалби или загуби, или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби - съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти.

Признава се всяка резултатна разлика като печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), принадлежаща на дружеството-майка.

Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани дружества или инвестиции на разположение и за продажба се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и в следствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика.

Сделки с неконтролиращото участие

Групата прилага политика на третиране операциите с неконтролиращото участие (без загуба на контрол) като сделки в Групата. Сделки от страна на дружеството-майка (без загуба на контрол) с притежатели на неконтролиращи участия на дялове се отчитат като капиталови транзакции. Балансовата стойност на контролиращото и неконтролиращото участие се коригират с промяната на съответния дял в дъщерно дружество. Разликата между стойността на коригирания дял в неконтролиращото участие и справедливата стойност платена или получена се признава директно в собствения капитал отнасящ се до собствениците на дружеството-майка.

За включването на асоциирани дружества в консолидирания финансов отчет се прилага метода на собствения капитал. Съгласно метода на собствения капитал инвестицията в асоциирано предприятие първоначално се признава по себестойност, а балансовата стойност се увеличава или намалява, за да се признае дялът на инвеститора в печалбите или в загубите на предприятието, в което е инвестирано, след датата на придобиването му. Дялът на инвеститора в печалбата или загубата на предприятието, в което е инвестирано, се признава в печалбата или загубата на инвеститора. Доходите, получени чрез разпределение от предприятието, в което е инвестирано, намаляват балансовата стойност на инвестицията. Може да са необходими корекции на балансовата стойност също така вследствие на промени в пропорционалния дял на инвеститора в предприятието, в което е инвестирано, възникващи от промени в друг всеобхватен доход на предприятието, в което е инвестирано. Подобни промени включват тези, които възникват в резултат от преценка на имоти, машини и съоръжения и от курсови разлики. Дялът на инвеститора в тези промени се признава в друг всеобхватен доход на инвеститора. Вътрешните разчети между Групата и асоциираното дружество не се елиминират.

4.5. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти и сертификати. Те се отчитат по цена на придобиване, образувана от покупната им стойност и направените преки разходи за подготовката на актива за експлоатация.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход, извършени по придобиването им и намалени с размера на начислената амортизация и евентуални обезценки. Преносната стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които посочват, че преносната стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход.

Амортизацията се изчислява като се използва линейния метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи:

- софтуер 2 години
- сертификати 2 години

4.6. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив превишава възстановимата му стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата на даден актив и неговата стойност в употреба.

Последващите разходи, за определен актив от имоти, машини и съоръжения се прибавят към балансовата стойност на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Полезният живот на имоти, машини и съоръжения и остатъчната им стойност се преценяват към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, които са наети по договор за финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейния метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	25 години
• Машини	5 години
• Съоръжения	15 години
• Стопански инвентар	7 години
• Други	7 години

Разходите за амортизации се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход като Разходи за амортизации, част от Административни разходи.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

4.7. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Първоначалното определяне на репутацията е представено в приложение 4.4. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на “нематериалните активи”, а тази възникнала при придобиване на асоциирано дружество е инкорпорирана в общата стойност на инвестицията и се посочва към групата на “инвестициите в асоциирани предприятия”.

Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват в последствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождение) на дадено

дъщерно дружество от Групата включва и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

4.8. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия.

Инвестициите в асоциирани дружества се отразяват първоначално по себестойност, а в последствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите за нейното придобиване.

Репутацията или корекцията в справедливата стойност на дела на Групата в асоциирано предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Последващите промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за всеобхватния доход и другия всеобхватен доход.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятия се признават в съответно в другия всеобхватен доход.

4.9. Финансови инструменти съгласно МСФО 9, считано от 01.01.2018 г.

Признаване, оценяване и отписване

Групата признава финансов актив или финансов пасив във финансовия си отчет, само когато Групата става страна по договорните клаузи на съответния финансов инструмент.

При първоначалното признаване Групата оценява финансовите активи (с изключение на търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, определен в съответствие с МСФО 15) и финансовите пасиви по тяхната справедлива стойност. Справедливата стойност на даден финансов актив/пасив при първоначалното му признаване обикновено е договорната цена. Договорната цена за финансови активи/пасиви освен финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включва разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването/издаването на финансовия инструмент. Разходите по сделката направени при придобиването на финансов актив и издаването на финансов пасив, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата се отчитат незабавно като разход.

Ако справедливата стойност при първоначалното признаване се различава от цената на сделката, предприятието отчита счетоводно този инструмент към тази дата по следния начин:

а) по справедлива стойност на база доказана котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив (т.е. входяща информация на ниво 1), или на базата на техника за оценяване, която използва само данни от наблюдаеми пазари. Групата признава разликата между справедливата стойност при първоначалното признаване и цената на сделката като печалба или загуба;

б) във всички останали случаи — по справедлива стойност, коригирана, за да се отсрочи разликата между справедливата стойност при първоначалното признаване и цената на сделката.

След първоначалното признаване предприятието признава тази отсрочена разлика като печалба или загуба само до степента, в която тя произтича от промяната в даден фактор (включително времето), който пазарните участници биха взели под внимание при определянето на цената на актива или пасива.

При първоначалното признаване Групата оценява търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране (определен в съответствие с МСФО 15), по съответната им цена на сделката (както е определено в МСФО 15).

Покупка или продажба на финансови активи се признава чрез използването на счетоводно отчитане на база датата на сделката - датата, на която Групата е поела ангажимент да закупи съответните финансови активи.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

При отписването на финансов актив в неговата цялост разликата между балансовата стойност към датата на отписването и полученото възнаграждение се признава в печалбата или загубата. Финансовите пасиви (или част от финансовия пасив) се отписват от отчета за финансовото състояние, когато те са погасени — т.е. когато задължението, е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

Класификация и последваща оценка

Финансови активи

Класификацията на финансовите активи се извършва към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние. В зависимост от начина на последващото отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- финансови активи, оценявани по амортизирана стойност;
- финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Групата класифицира финансовите активи като оценявани впоследствие по амортизирана стойност на базата на следните две условия:

- а) бизнес модела за управление на финансовите активи на предприятието; и
- б) характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност

Тази категория включва, предоставени заеми, търговски и други вземания, парични средства, за които са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи, като заеми и вземания, с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

• *Търговски вземания*

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за предоставени услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и са класифицирани като текущи. При индикации за уреждане на такива вземания в срок по-дълъг от 1 година, същите се представят като нетекущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Групата държи търговските си вземания с цел събиране на договорените парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Обезценка

На всяка отчетна дата Групата оценява и определя очакваните кредитни загуби за всеки вид финансов актив или експозиция. Целта на възприетите подходи за обезценка е да бъдат признати очакваните кредитни загуби за целия срок на всички финансови инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване — независимо дали са оценени индивидуално или колективно — като се взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, включително и за бъдещи периоди. При оценката си Групата отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент, а не промяната в размера на очакваните кредитни загуби. За да направи тази оценка, Групата сравнява риска от настъпване на неизпълнение по финансовия инструмент към отчетната дата и към датата на първоначалното признаване.

Модифицирани финансови активи

Ако договорните парични потоци на финансов актив са били предоговорени или модифицирани и финансовият актив не е отписан, Групата оценява дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск на финансовия инструмент като съпоставя:

- а) риска от настъпване на неизпълнение към отчетната дата (въз основа на модифицираните договорни условия); и
- б) риска от настъпване на неизпълнение към датата на първоначалното признаване (въз основа на първоначалните, немодифицирани договорни условия).

За оценка и измерване на очакваните кредитни загуби дружеството прилага общ (тристепенен) подход, базиран на метода „вероятност от неизпълнение“, като на всяка отчетна дата след първоначалното признаване Групата оценява към кой етап се отнася финансовият актив, който е предмет на проверка за обезценка в зависимост от степента на влошаване на кредитното качество на финансовия инструмент. Етапът и заложените в него критерии, количествени и качествени показатели определят съответните изисквания за обезценка.

Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3
Включва финансово стабилни финансови активи, които се очаква да бъдат обслужвани съгласно техните договорни условия и за които няма признаци за увеличен кредитен риск. Обезценка се формира на базата на очакваните загуби за следващите 12 месеца, а не за целия срок на заема.	Включва финансови активи, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното им признаване, но няма обективно доказателство за обезценка. Преминаването към Етап 2 е предизвикано от относителната промяна в кредитния риск, а не от абсолютния кредитен риск към датата на отчитане. Обезценка се формира на базата на очакваните загуби за целия срок на заема	Включва финансови активи, чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното им признаване и има обективно доказателство за обезценка. Обезценка се формира на базата на очакваните загуби за целия срок на заема.

Оценяване на очаквани кредитни загуби

Групата оценява очакваните кредитни загуби по финансов инструмент така, че да бъде взета предвид:

- а) сумата, определена безпристрастно и претеглена на базата на вероятността чрез оценяване на обхвата на възможните резултати;
- б) стойността на парите във времето; и
- в) разумната и аргументирана информация, достъпна без извършване на излишни разходи или усилия към отчетната дата, за минали събития, текущи условия и прогнозираните бъдещи икономически условия.

Опростен подход за търговски вземания, активи по договори с клиенти

За вземания по продажби и активи по договори с клиенти Групата прилага опростен подход, базиран на „очакван процент на неизпълнение“ за целия срок на инструмента, чрез използване на матрица на провизиите за приблизително определяне на очакваните кредитни загуби на финансовите активи.

Моделът за матрично провизиране включва:

- а) групиране на клиентите и контрагентите на дружеството по сходни бизнес и други характеристики и кредитен риск;
- б) провизионна матрица, основана на исторически наблюдавани проценти на неизпълнение и неплащане по времеви диапазони на просрочие, коригирани с допълнителни предположения и приблизителни оценки, ориентирани към възможни промени в тези проценти, базирани на макроикономически или специфични фактори.

Коректив за загуби

Балансовата стойност на актива се намалява чрез използването на корективна сметка за отчитане на очакваните кредитни загуби, а стойността на загубата се отразява в текущите разходи.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения по получени заеми, задължения към доставчици, задължения към персонала, осигурителни и данъчни задължения и др. Първоначално те се признават в баланса по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Елементите, класифицирани като търговски и други задължения обикновено не се оценяват отново, тъй като задълженията са известни с висока степен на сигурност и уреждането е краткосрочно.

Лихви, дивиденди, загуби и печалби

Лихви, дивиденди, загуби и печалби, свързани с финансов инструмент или компонент, който е финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Разпределенията за притежателите на инструменти на собствения капитал се признават директно в собствения капитал.

Разходите по операцията за капиталова сделка се отразяват счетоводно като намаление на собствения капитал.

Класификацията на финансов инструмент като финансов пасив или инструмент на собствения капитал определя дали лихвите, дивидентите, загубите и печалбите, свързани с този инструмент, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата или като промени в собствения капитал. Разходите при издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал се отчитат в капитал, например при капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал.

Дивидентите се признават в печалбата или загубата само когато: а) правото на предприятието да получи плащане на дивидент е установено; б) има вероятност предприятието да получи икономически ползи, свързани с дивидента; и в) размерът на дивидента може да бъде надеждно оценен.

Преход от МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване към МСФО 9

Финансови инструменти

Групата е извършила преглед и анализ относно влиянието на кредитния риск върху финансовите си инструменти и респ. дали и при кои инструменти има значително увеличение след първоначалното им признаване, както и оценка за размера на очакваните кредитни загуби при първоначалното прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти. Отчетен е ефектът от промяната в риска от настъпване на неизпълнение през остатъчния срок на съответния финансов инструмент. Значителното увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване е определен от дружеството като нарастване на кредитния риск в резултат на влошаването на определени финансови и икономически условия и тяхното влияние върху финансовия инструмент. За целта са използвани набор от количествени и качествени показатели. Оценката на значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване се базира на преценка за макроикономическите условия, икономическия сектор и географския регион, от значение за всеки контрагент, в допълнение към минал опит и специфични, оперативни и други индивидуални характеристики. Подходът включва преценка на цялата разумна и аргументирана информация за бъдещи периоди. За търговските вземания е приложен модела на матричното провизиране.

Групата е възприела да представи ефектите от оценяването на финансовите активи при първоначалното прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти като корекция в началното салдо на неразпределената печалба. Всяка разлика между предишната балансова стойност и балансовата стойност към 01.01.2018 год. е призната в началното салдо на неразпределената печалба (или в друг компонент на собствения капитал, както е уместно) към 01.01.2018 год.

Ефекти от първоначалното прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти:

Категории на финансови активи по МСС 39	Категории на финансови активи по МСФО 9	Отчетна стойност към 31.12.2017 год. по МСС 39	Заклучителен коректив за загуба от обезценка по МСС 39 към 31.12.2017 год.	Оценка до справедлива стойност по МСФО 9	Обезценка по модела на очакваните кредитни загуби по МСФО 9	Ефект в неразпределена печалба към 01.01.2018 год.	Отчетна стойност към 01.01.2018 по МСФО 9
Кредити и вземания	Фин. активи, оценявани по амортизирана стойност						
	<i>Парични с-ва</i>						
	Търговски и други вземания	167	4		17	17	167

Информация е представена само за позициите, по които има ефект от прилагането на МСФО 9

Прилагането на МСФО 9 е засегнало следните области:

- Класификация и оценяване на финансовите активи на Дружеството

	Оценъчна категория		Ефекти от прилагане на МСФО 9			
	Финансови активи съгласно МСС 39	Финансови активи съгласно МСФО 9	Салдо 31 декември 2017 г. МСС 39	Рекласификация	Очакван и кредитни загуби/Преценка	Салдо 1 януари 2018 г. МСФО 9
Нетекущи търговски и други вземания						
търговски и други вземания	Кредити и вземания	Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	115	-	17	98
Текущи търговски и други вземания						
търговски и други вземания	Кредити и вземания	Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	48	-		48
Общ сбор			163	-	17	146

- Обезценка на финансови активи по модела на очакваните кредитни загуби

Моделът на очакваните кредитни загуби има ефект върху търговските вземания на Групата, както и върху вземанията по предоставени заеми.

За търговските си вземания, които по същество за неполучени приходи от участие в управлението на асоциирани дружества, УС прилага опростен подход за признаване на очакваните кредитни загуби, тъй като те не съдържат съществен компонент на финансиране. Оценявайки обективно случващото се в три годишен исторически план, УС приема, че отношенията с дружеството-длъжник са достигнали до т.нар. Фаза 2 от МСФО 9, при която разглежданите финансови активи, чиито кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното им признаване, не могат обективно и доказано да бъдат обезценени.

За изминалите 2 години УС взе решение, че няма индикация налагаща неполучените приходи от участие в управлението на асоциираното дружество „Хан Кубрат“ АД, да бъдат обезценени.

На база на предварително направени разчети и изчисления при преминаването към МСФО 9 за тези вземания УС взе решение да бъде отчетена очаквана кредитна загуба в размер на 5% от стойността им на 01 януари 2018г., равняващо се на 3 хил. лв.

Към 31 декември 2018г. прилагайки индивидуален подход към неполучени приходи от участие в управлението на асоциираното дружество УС на Холдинга взе решение да определи още 8% очаквана кредитна загуба на търговските си вземания.

- Решението се базира на факта, че това не е вземане от клиент върху които не може да се влияе. Съществува висока степен на контрол, чрез участие в управлението.

- На следващо място годишния погасителен план на асоциираното дружество е съставен на база минималните потребности за административна издръжка на Холдинга – това позволява при нормална работа на длъжника при него да остават повече средства за развитие. Разсрочвайки дългосрочно формираното търговско вземане и отчитайки риска за неговото непогасяване, УС на Холдинга взема в предвид и обстоятелството, че при необходимост може

да предложи на ОСА на асоциираното дружество намаляване на размера на месечното възнаграждение за управление или дори да го преустанови до оздравяването на предприятието. При този сценарий ще се постигне във времето изплащане на задължението без да се натрупва ново такова. На тази основа УС е приел решение към 31 декември 2018 г. да начисли допълнително 8% очаквана кредитна загуба.

- УС е приел, че ще използва индивидуален подход на оценка на търговското вземане за да се определи „очакван процент на неизпълнение“. При така формираните елементи на анализа е взето решение ежегодно да се отчита и оценява тяхното проявление и при необходимост размера на очакваната кредитна загуба да се промени на база количествени и качествени финансови показатели на контрагента.

Натрупаната загуба от обезценка на търговски вземания към 31 декември 2017 г. се равнява с началното салдо на натрупаната обезценка към 1 януари 2018 г., както следва:

	Обезценка на търговските вземания
	хил. лв.
Към 31 декември 2017 г. – изчислена съгласно МСС 39	(0)
Суми, признати в непокритата загуба	(3)
Към 1 януари 2018 г. – изчислена съгласно МСФО 9	(3)

	Обезценка общо на финансови активи, отчитани по амортизируема стойност
	хил. лв.
Към 31 декември 2017 г. – изчислена съгласно МСС 39	(4)
Суми, признати в непокрита загуба за търговски вземания	(3)
Суми, признати в непокрита загуба за вземания по предоставени заеми	(14)
Към 1 януари 2018 г. – изчислена съгласно МСФО 9	(21)

Общият ефект върху неразпределената печалба на Групата към 1 януари 2018 г. е представен, както следва:

	Неразпределена печалба/непокрита загуба
	хил. лв.
Крайно салдо към 31 декември 2017 г. – МСС 39	(165)
Корекции от прилагането на МСФО 9:	
Признаване очаквана кредитна загуба на търговски и други финансови вземания и предоставена заеми	(17)
Начално салдо към 1 януари 2018 г. – МСФО 9	(182)

4.10. Финансови инструменти, съгласно МСС 39, до 31.12.2017 г.

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката /датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу

4.10.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за всеобхватния доход.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за всеобхватен доход.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Групата е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настояща стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като рекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви и дивиденди се признават в печалбата или загубата. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката

4.10.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми, овърдрафти, облигационен заем, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

4.11. Материални запаси

При тяхната покупка материалните запаси се оценяват по цена на придобиване. Оценката на потреблението им се извършва по метода на средно-претеглената цена. В края на годината те се оценяват по по-ниската между цената на придобиване и нетната им реализуема стойност.

4.12. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства в лева са оценяват по номиналната им стойност, а паричните средства, деноминирани в чуждестранна валута - по заключителния курс на БНБ към 31.12.2018 г. За целите на съставянето на консолидирания отчет за паричните потоци парите и паричните еквиваленти са представени като пари по банковите сметки и в касата на дружествата от Групата.

4.13. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Ръководството е взело решение да не начислява провизии за задължения, тъй като Групата няма голям брой служители.

Групата не е разработвала и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Задължения към персонал и задължения за осигуровки“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.14. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.15. Собствен капитал

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции на дружеството-майка.

Резервите на Групата се образуват от капитализирането на финансовите и резултати за съответния период, след облагането им с данък върху печалбата, от резерв от последващи оценки, законови резерви и други резерви. Резервите от натрупаните финансови резултати могат да се използват с решение на Общото събрание на акционерите, съгласно Търговския закон и Учредителния акт на дружествата.

Други резерви включват общите резерви на Дружеството.

Неразпределената печалба/Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

4.16. Приходи

Основните приходи, които Групата генерира са свързани с основния предмет на дейност на Дружеството майка и на дъщерни дружества. За да определи дали и как да признае приходи, Групата използва следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент.
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение.
3. Определяне на цената на сделката.
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение.
5. Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Групата удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки услуги на своите контрагенти. Групата признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в отчета за финансовото състояние. По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в отчета за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Групата за свързани с участие в управлението на асоциирани дружества, приход от наем, административно обслужване автогара, годишни технически прегледи. Приходите от извършени услуги се начисляват в отчета за всеобхватния доход пропорционално на етапа на завършеност към края на отчетния период

Продажба на активи

Приходите от продажба на активи включват приходи от продажба на продукцията и материали. Приходите се признават, когато Групата е прехвърлила на купувача контрола върху предоставените активи. Счита се, че контролът се прехвърля на купувача, когато клиентът е приел активите без възражение.

Приход се признават към определен момент.

Финансови приходи

Финансовите приходи включват начисления за лихви от вложени средства, получени дивиденди от участия.

4.17. Приходи, съгласно МСС 18, до 31.12.2017

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност или друг вид косвен данък, всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Групата.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;

Приходите от продажба на активите, се признават, когато значителните рискове и изгоди свързани със собствеността върху активите са прехвърлени на купувача.

4.17.1. Приходи от продажби на активи и услуги

Приходи от продажбата на стоки, материали и продукцията се начисляват в отчета за всеобхватния доход, когато значителните рискове и облаги от собствеността са прехвърлени на купувача. Приходите от извършени услуги се начисляват в отчета за всеобхватния доход пропорционално на етапа на завършеност към края на отчетния период. Етапът на завършеност се определя чрез проверка на извършената работа.

4.18. Амортизация на дълготрайните активи

Амортизацията на дълготрайните материални и нематериални активи, се начисляват, като последователно се прилага линейния метод.

Амортизационните норми са определят от ръководството въз основа на очаквания полезен живот по групи активи. При наличие на дълготрайни активи в баланса в края на всеки отчетен период ръководството на Групата прави преглед на остатъчния полезен живот на активите и на преносните им стойности с цел да провери за наличието на индикации за обезценка и/или необходимост от промяна на амортизационните норми. При освобождаване на актив резултатът се признава в отчета за всеобхватния доход като нетна печалба или загуба от освобождаването.

4.19. Оперативни разходи

Оперативните разходи се начисляват в момента на тяхното възникване или при ползване на услугата.

4.20. Финансови приходи /(разходи)

Приходите и разходите за лихви се начисляват текущо, на база на договорения лихвен процент, сумата и срока на вземането или задължението, за което се отнасят. Те се признават като текущи в отчета за всеобхватния доход в момента на възникването им. Разходите за лихви, произтичащи от банкови заеми се изчисляват и начисляват в отчета за всеобхватния доход по метода на ефективния лихвен процент. Финансовите приходи и разходи се представят в отчета за всеобхватния доход нетно.

4.21. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е сročността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло.

Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Групата е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.22. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.22.

4.22.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на прогноза за облагаем доход. Ако прогнозата за облагаем доход предполага вероятно използване на отсрочения данъчен актив, тогава отсрочения данъчен актив се признава изцяло, предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив.

4.23. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.23.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата на даден актив и неговата стойност в употреба. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да има значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудно-събираеми и несъбираеми вземания от контрагенти на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния контрагент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на

вземанията, които трябва да бъдат отписани или обезценени през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

4.23.2. Оценяване по справедлива стойност

За някои финансови активи и пасиви счетоводните стандарти изискват заключителна оценка по справедлива стойност. Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване. Тази стойност следва да се определя на основния пазар на дружеството или при липса на такъв, на най-изгодния, до който то има достъп към тази дата. Справедливата стойност на пасива отразява риска от неизпълнение на задължението. Ръководството използва за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти котираните цени на активен пазар. Ако липсват котираните цени Групата възлага оценки и на лицензирани оценители, притежаващи професионална компетентност за съответните активи. Избраната техника на оценяване обхваща всички фактори, които пазарните участници биха взели предвид при ценообразуването на сделката. Концепцията на справедливата стойност предполага реализиране на финансовите инструменти чрез продажба.

Изготвянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти на Групата се възлага на лицензирани оценители с необходимата квалификация.

Тези оценки по справедлива стойност могат да се различават от действителните цени, определени при справедлива пазарна сделка между информирани страни в края на отчетния период

Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в консолидирания отчет за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

4.23.3. Ползнен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда ползния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период. Към 31.12.2018 г. ръководството определя ползния живот на активите на база очаквания срок на ползване на активите от Групата. Действителния ползнен живот може да се различава от направената оценка.

4.23.4. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.23.5. Определяне на очаквани кредитни загуби, считано от 01.01.2018г.

На всяка отчетна дата Групата оценява и определя очакваните кредитни загуби на търговските и други вземания като се взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, включително и за бъдещи периоди. При оценката си Групата отчита промяната в риска от настъпване на неизпълнение през очаквания срок на финансовия инструмент и се базира в значителна степен на прогнози, приблизителна оценка и преценка за макроикономическите условия, икономическия сектор и географския регион, от значение за всеки контрагент, в допълнение към минал опит и специфични, оперативни и други индивидуални характеристики. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на контрагента се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

**БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ - КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ
 2018 ГОДИНА**

**5. Нематериални активи
 2018 година**

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчетна стойност на нетекущите активи				Амортизация				Балансова стойност в края на периода (7-14)
	В началото на периода	На постъпили през периода	На излезли през периода	В края на периода (1+2-3)	В началото на периода	Начислена през периода	Отписана през периода	В края на периода (8+9-10)	
	BGN' 000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN' 000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN '000
I. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ									
Концесии, патенти, лицензии, ТМ, ПП и др.	4			4	3	1		4	0
Общо нематериални активи	4			4	3	1		4	0

2017 година

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчетна стойност на нетекущите активи				Амортизация				Балансова стойност в края на периода (7-14)
	В началото на периода	На постъпили през периода	На излезли през периода	В края на периода (1+2-3)	В началото на периода	Начислена през периода	Отписана през периода	В края на периода (8+9-10)	
	BGN' 000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN' 000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN '000
I. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ									
Концесии, патенти, лицензии, ТМ, ПП и др.	6		2	4	4	1	2	3	1
Общо нематериални активи	6		2	4	4	1	2	3	1

Нематериалните дълготрайни активи са несъществена сума. Те включват програмни продукти, които към 31 декември 2018 г. са 100% изхабени, но продължават да се използват в дейността на Групата.

6. Имоти, машини и съоръжения

2018 година

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчетна стойност на нетекущите активи				Амортизация				Балансова стойност в края на периода (7-14)
	В началото на периода	На постъпили през периода	На излезли през периода	В края на периода (1+2-3)	В началото на периода	Начислена през периода	Отписана през периода	В края на периода (8+9-10)	
	BGN' 000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN' 000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN '000
ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ									

Армейски холдинг АД
 Консолидиран финансов отчет
 31 декември 2018 г.

Земи и сгради, в т.ч. :	1,218			1,200	284	11	3	292	908
--- земи	679			679					679
--- сгради	539		18	521	284	11	3	292	229
Машини и производствено оборудване	93	7		100	89	1		90	10
Съоръжения	130			130	124	1		125	5
Транспортни средства	58	8	15	51	58	1	15	44	7
Други	8			8	8			8	0
Предоставени аванси и ДМА в процес на изграждане	221			221				0	221
Общо дълготрайни материални активи	1,728	15	33	1,710	563	14	18	559	1,151

2017 година

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчетна стойност на нетекущите активи				Амортизация				Балансова стойност в края на периода (7-14)
	В началото на периода	На постъпили през периода	На излезли през периода	В края на периода (1+2-3)	В началото на периода	Начислена през периода	Отписана през периода	В края на периода (8+9-10)	
ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ									
Земи и сгради, в т.ч. :	1218			1218	270	14		284	934
--- земи	679			679					679
--- сгради	539			539	270	14		284	255
Машини и производствено оборудване	92	1		93	89			89	4
Съоръжения	133		3	130	127		3	124	6
Транспортни средства	58			58	57	1		58	0
Други	8			8	8			8	0
Предоставени аванси и ДМА в процес на изграждане	221			221					221
Общо дълготрайни материални активи	1,730	1	3	1,728	551	15	3	563	1,165

Ръководството на Групата извърши преглед на всички значими дълготрайни материални активи към 31 декември 2018 година с цел проверка за наличие на данни за обезценка, в резултат на което е установено, че няма съществени различия между балансовата стойност на активите и техните възстановими стойности. Групата анализира предоставена информация за данъчните оценки и продажните цени по местонахождение на недвижимите имоти. Във всички тествани случаи балансовата стойност на недвижимите имоти е по-ниска от данъчните и пазарните стойности. Мениджмънта на Групата смята, че във връзка с планираните за осъществяване проекти недвижимите имоти имат инвестиционен потенциал.

Напълно амортизирани на 100% са ДМА по отчетна стойност за 183 хил. лв.(2017: 183 хил. лв.) и включват машини, съоръжения, транспортни средства и стопански инвентар.

Няма временно извадени от употреба дълготрайни материални активи.

Няма вписани тежести върху нетекущите материални активи.

7. Инвестиции в асоциирани предприятия

Акции и дялове в асоциирани предприятия	% участие	Брой акции дялове	31.12.2018	2017
			BGN'000	BGN'000
Хан Кубрат АД	43%	33,554	0	116
Ахинора АД	37%	8,979	106	106
Армснаб АД	25%	12,500	0	0
Консултантска къща Легафин ООД	25%	125	1	1
Общо			107	223

Инвестициите в асоциирани дружества първоначално са оценени по цена на придобиване. Към 31.12.2018 год. им е направена оценка по метода на собствения капитал. Инвестицията в Хан Кубрат АД е намалена до нула (2017: 116 хил. лв.) след отразяване на процентния дял на Дружеството-майка от загубата на асоциираното дружество през текущия отчетен период.

8. Предоставени заеми и вземания от управление

Предоставени заеми и вземания от управление – асоциирани предприятия	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
8.1. Хан Кубрат АД - заеми	17	1
8.2. Хан Кубрат Трейд ЕООД - заем и лихва	3	10
8.3. Хан Кубрат АД –възнаграждение за управление	87	38
8.4. Общо заеми и вземания от управление-брутна сума преди обезценка	107	49
8.5. Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(19)	(2)
Общо	88	47

9. Други предоставени заеми

Предоставени заеми	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Лев Корпорация АД, брутна сума преди обезценка	70	68
Очаквани кредитни загуби и загуби от обезценка	(12)	-
Общо	58	68

Нетекущите и текущите заеми са предоставени на свързани и други лица при лихвени равнища до 8% в зависимост от срочността на кредита. Към договорите за заеми има подписани анекси със договорени срокове и конкретни погасителни планове. Заемите са без обезпечения.

Дружествата изпитват финансови затруднения при своевременното изплащане на задълженията си към „Армейски холдинг” АД. Това наложи прилагането на обезценката им по модела на очакваните кредитни загуби което води до необходимостта от обезценка на балансовата стойност на вземанията по предоставените заеми (приложение 4.9).

Заемите са с краен срок на погасяване от асоциираните дружества до 2020 г.

Изменението в размера на коректива за очакваните кредитни загуби на вземания от предоставени заеми и от възнаграждение за управление (нетекучи по приложение 8 и текущи по приложение 12) може да бъде представен по следния начин:

	Обезценка общо на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност
	хил. лв.
Към 31 декември 2017 г. – изчислена съгласно МСС 39	(4)
Суми, признати в непокрита загуба за търговски вземания	(3)
Суми, признати в непокрита загуба за вземания по предоставени заеми	(14)
Към 1 януари 2018 г. – изчислена съгласно МСФО 9	(21)
Суми, признати в текущ резултат за търговски вземания	(7)
Суми, признати в текущ резултат за предоставени заеми	(3)
Към 31.12.2018 г.	(31)

Общо Корективът за очаквани кредитни загуби и обезценки за вземания по предоставени парични заеми и търговски вземания към датата на този отчет е в размер на 31 хил. лв. (4 хил. лв. от обезценка от 2017 год., начислени очаквани кредитни загуби на 01.01.2018 год. 17 хил. лв. и начислени кредитни загуби на 31.12.2018 год. -10 хил. лв.), в резултат на което балансовата стойност на нетекучите и текущите предоставени заеми и търговски вземания от тях възлиза на 172 хил. лв. (нетекучи 146 хил. лв.(приложение 8 и 9), и текущи 26 хил. лв.(приложение 12). В приложение 27 е представена очакваната кредитна загуба за текущия период в размер на 10 хил. лв..

10. Материални запаси

Материални запаси	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Основни суровини и материали	37	52
Други материали	3	-
Незавършено производство	32	24
Общо	72	76

Материалните запаси са оценени по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството е взело предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка – цените на доставени материали след 31.12. 2018 г.

11. Търговски и други вземания

Търговски и други вземания	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Вземания от клиенти	26	33
Общо търговски и други вземания	26	33

12. Предоставени заеми и вземания от управление

Предоставени заеми и вземания от управление – асоциирани предприятия	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
12.1. От Хан Кубрат АД - заем и лихви	10	25
12.2. От Хан Кубрат Трейд ЕООД - заем	6	1
12.3. От Хан Кубрат АД – от управление	10	24
Общо заеми и вземания от управление - брутна сума преди обезценка	26	50
Загуби от обезценка	-	(2)
Общо предоставени заеми и вземания от управление	26	48

13. Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Парични средства в брой	15	15
Парични средства в банки	10	7
Общо	25	22

Паричните средства на групата са налични. Паричните средства на дружеството-майка в банковата сметка в размер на 2 хил. лв. са блокирани.

14. Предплатени разходи

Разходи за бъдещи периоди	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Абонамент	1	1
Общо	1	1

15. Капитал

Към 31.12.2018 собственият капитал е в размер на 867 хил. лева (2017: 1 018 хил. лв.), който структурно се разпределя както следва:

• записан капитал	516
• резерв от последващи оценки	330
• законови резерви	145
• други резерви	66
• неразпределена печалба	164
• непокрита загуба	(386)
• текуща печалба	(135)
• неконтролиращи участия	167

15.1. Регистриран капитал

Регистрираният капитал на Армейски Холдинг АД е в размер на 516 хил.лв. Акционерният капитал на Дружеството се състои от 515 838 бр. безналични поименни акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция.

Вид	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Акции напълно платени	516	516
- в началото на годината	516	516
- емитирани през годината	0	0
Акции напълно платени	516	516

15.2. Доход (загуба) на акция

Печалбата на акция за 2017 г. и за 2018 г. е изчислена на базата на нетната печалба и средно претегления брой на обикновените акции през съответния отчетен период.

Вид	31.12.2018	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Нетна печалба/загуба за периода	(135)	(75)
Среднопретеглен брой акции	516	516
Доход/загуба на акция	(0,262)	(0,145)

16. Получени заеми и други задължения

Получени заеми и други задължения	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Задължения по получени заеми	438	441
Други задължения	9	10
Общо	447	451

Получените дългосрочни заеми са предоставени от Лев корпорация АД на Булгарцвет Елин Пелин АД и на Брезентови изделия АД. Лихвените нива на получените заеми са в диапазона от 4.5% до 8.5%. Заемите са без обезпечение.

17. Отсрочени данъци

Отсрочен данъчен актив	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Временни разлики от разлики от неизплатени възнагр. на физически лица	4	2
Временни разлики от обезценка на финансови активи	2	1
Общо	6	3

Отсрочените данъчни активи са начислени временни разлики представляващи обезценки на финансови активи, неизплатени доходи на местни физически лица по ЗДДФЛ и разходи за задължителни осигурителни вноски за тях и разходи по натрупващи се /компенсируеми/ отпуски и разходите за задължителното обществено и здравно осигуряване за тях, както и признатите за данъчни цели разходи за доходи на местни физически лица по ЗДДФЛ и разходи за задължителни осигурителни вноски за тях и разходи по натрупващи се /компенсируеми/ отпуски и разходите за задължителното обществено и здравно осигуряване за тях. Сумата на отсрочените данъчни активи е в размер на 6 хил. лева (2017: 3 хил. .в.).

Отсрочен данъчен пасив	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Временни разлики от разлики между счетоводни и данъчни амортизации	4	4
Общо	4	4

Отсрочените данъчни пасиви са начислени временни разлики, представляващи разлика между счетоводните и данъчнопризнатите амортизации и са в размер на 4 хил. лв. В консолидирания отчет за финансово състояние отсрочените данъчни активи и пасиви се представят нетирано и са в размер на 2 хил. лв. отсрочен данъчен актив (2017: 1 хил. лв. отсрочен данъчен пасив).

18. Търговски и други задължения

Търговски и други задължения	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Задължения към доставчици	24	28
Общо	24	28

19. Задължения към персонала

Задължения към персонала	31.12.2018	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Задължения за заплати	89	78
Задължения по неизползвани отпуски	4	3
Осигурителни задължения	44	40
Общо	137	121

Задълженията за възнаграждения в размер на 89 хил. лева са неизплатени суми за възнаграждение на персонал на дружеството-майка в размер на 48 хил.лв. за периода м.февруари 2017 год. – декември 2018 год.; неизплатени възнаграждения на персонала от „Брезентови изделия” АД в размер на 30 хил.лв., в т.ч. 15 хил. лв. неизплатени възнаграждения на управленския персонал за минало време и депонирани възнаграждения на напуснал и пенсиониран персонал и 15 хил. лв., неизплатени възнаграждения на персонала за м.ноември и м.декември 2018 год.; неизплатени възнаграждения на персонала

на „Карнота” АД за периода м. март – м. декември 2018 год. в размер на 6 хил. лева; неизплатени възнаграждения на част от персонала за периода м.март-декември 2018год. и неизплатени възнаграждения за минали периоди на напуснал персонал на „Булгарцвет Елин Пелин” АД в размер на 5 хил. лева.

Неизплатените осигурителни задължения в размер на 44 хил. лв. включват: Неплатени осигурителни вноски от дружеството-майка в размер на 12 хил.лв. за периода м.октомври 2017год. - м.декември 2018 год.; неизплатени осигурителни вноски от „Карнота” АД в размер на 16 хил.лв. за периода 2015-2018 год.; неплатени осигурителни вноски от „Булгарцвет Елин Пелин” АД в размер на 2 хил. лева за периода м.ноември-м.декември 2018 год., неплатени осигурителни вноски от „Брезентови изделия” АД в размер на 14 хил. лева за периода м.август-м.декември 2018 год.

20. Данъчни задължения

Данъчни задължения	31.12.2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Данък сгради и такса смет	60	48
Данък добавена стойност	12	12
Данък общ доход	9	5
Общо	81	65

Данъчните задължения включват:

- по ЗМДТ в размер 60 хил.лв. са задължения на „Булгарцвет Елин Пелин” АД и „Карнота” АД за периода 2013-2018 год.. През месец февруари 2019 год. е постигнато споразумение между Община Карнобат и „Карнота” АД за разсрочено погасяване на натрупаното задължение за ЗМДТ.

- по ЗДДС в размер на 12 хил.лв. включва 10 хил.лв. задължение на „Карнота” АД за периода 2015-2018 год. и 2 хил. лева текущи задължения на „Брезентови изделия” АД и ДАП АД;
 - по ЗДДФЛ в размер на 9 хил.лв. включва 4 хил. лева задължение на „Карнота” АД за периода 2015-2018 год. 3 хил.лв. задължение на „Армейски холдинг” АД за периода м.октомври 2017 год.-м.декември 2018 год.; 2 хил.лв. задължение на Брезентови изделия” АД за периода м.август-м.декември 2018 год.

21. Приходи

Приходи	31.12.2018 г.	31.12.2017
	BGN'000	BGN'000
• 1. Приходи от услуги		
Годишни технически прегледи, Информационно обслужване автогара	86	80
Наеми	89	73
Общо	175	153
• 2. Приходи от продажба на продукция		
Приходи от продажба на брезентови изделия	250	183
Приходи от продажба на селскостопанска продукция	5	7

Общо	255	190
• 3. Други приходи		
Приходи от управление	44	44
Приходи от продажба на материали	-	3
Приходи от отписани задължения	19	-
Други приходи	7	9
Общо	70	56
Общо	500	399

22. Промени в запасите от продукция и незавършено производство

Промени в запасите от продукция и незавършено производство	31.12.2018 г.	2017
	BGN'000	BGN'000
Промени в запасите от продукция и незавършено производство	7	10
Общо	7	10

23. Разходи за материали

Разходи за материали	2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Суровини и материали	109	80
Горива	10	10
Ел. Енергия	19	14
Знаци и стикери	7	6
Офис консумативи	-	1
Разходи за отопление	2	2
Разходи за вода	1	-
Други	4	3
Общо	152	116

24. Разходи за външни услуги

Разходи за външни услуги	2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Съобщителни услуги	4	6
Договори с подизпълнител	2	3
Държавни такси и данъци	11	18
Възнаграждение за независим финансов одит на ГФО	4	4
Депозитарни услуги	4	2

Абонамент	3	1
Такси БФБ и КЦК	2	2
Рекламни услуги и обяви	2	-
Други	5	4
Текущ ремонт и поддръжка на офис	-	1
Засраховки	1	1
Текущ ремонт	6	4
Контролен одит ISO	1	1
Метеорологична проверка на уредите на ГТП	1	-
Разходи за оценка на активи	-	1
Общо	46	48

Възнаграждението за независим финансов одит за 2018 г. на Групата е в размер на 5 хил. лв. (за индивидуалния финансов отчет на дружеството – майка и финансовите отчети на дъщерните дружества – 4 хил. лв.; за консолидирания финансов отчет – 1 хил. лв.) През годината задължителните одитори не са предоставяли данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл.30 от Закона за счетоводството.

25. Разходи за амортизации

Разходи за амортизации	2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Разходи за амортизации	15	16
Общо	15	16

26. Разходи за персонал

Разходи за персонал	2018	2017
	BGN'000	BGN'000
• Възнаграждения		
Договор управление и контрол	54	54
Трудови договори	166	173
Общо	220	227
• Осигурителни вноски		
Договор управление и контрол	10	9
Трудови договори	32	33
Общо	42	42
Общо	262	269

27. Други разходи

Други разходи	2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Командировки	3	3
Непризнат ДДС	-	1
Балансова стойност на продадени активи	2	2
Отписани дълготрайни активи	15	-
Разходи от обезценка на дълготрайни активи	-	6
Разходи от обезценка на вземания	-	4
Очаквани кредитни загуби	10	-
От оценка по метода на собствения капитал	116	-
Други	6	3
Общо	152	19

28. Финансови приходи/разходи

Финансови приходи/разходи	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от лихви	4	7
Приходи от отписани задължения	-	113
Разходи за лихви	(19)	(13)
Отписани ФА	-	(11)
Отписани вземания	-	(113)
Други финансови разходи	(2)	(2)
Общо	(17)	(19)

29. Приходи/(разходи) за данъци

Приходи/разходи за данъци	31.12.2018	31.12.2017
	BGN'000	BGN'000
Отсрочен данъчен актив	(2)	(3)
Общо	(2)	(3)

30. Допълнително оповестяване относно задълженията от финансова дейност(без влияние на лихвите)

	2017	Парични потоци	Безналични	Промени от вал курсове	2018г
				'000 лв.	'000 лв.
Получени заеми	441	4	(7)		438
Общо пасиви от финансови дейности	441	4	(7)		438

Отчет за паричните потоци съставен по прекия метод.

Отчет за собствения капитал с отразени увеличения и намаления на собствения капитал в резултат на осъществената дейност.

31. Свързани лица

Свързаните лица на Групата включват

- Хан Кубрат АД – асоциирано дружество
- Хан Кубрат Трейд ЕООД - асоциирано дружество
- Ахинора АД - асоциирано дружество
- Армснаб АД- асоциирано дружество
- Консултантска къща Легафин ООД - асоциирано дружество

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

31.1. Сделки свързани лица

Сделки свързани лица	2018	2017
	BGN'000	BGN'000
➤ Възнаграждение за участие в съвет на директорите		
<i>Ахинора АД</i>	8	8
<i>Хан Кубрат АД</i>	36	36
Общо	44	44
➤ Възнаграждение от лихви		
<i>Хан Кубрат АД</i>	1	2
<i>Хан Кубрат Трейд ЕООД</i>	1	1
Общо	2	3
Общо сделки от свързани лица	46	47

31.2. Сделки с ключов управленски персонал

Възнагражденията на ключовия управленски персонал се състои следните разходи:

Краткосрочни възнаграждения:	2018	2017
	BGN'000	BGN'000
Възнаграждения	54	54
Осигуровки	10	9
Общо краткосрочни възнаграждения	64	63

31.3. Разчети със свързани лица в края на периода

Вземания свързани лица в края на периода

Вземания	2018	2017
	BGN'000	BGN'000
• <i>Вземания от участие в управлението</i>		
<i>Хан Кубрат АД</i>	86	62
Общо	86	62
<i>Вземания от предоставени заеми</i>		
<i>Хан Кубрат АД</i>	21	23
<i>Хан Кубрат Трейд ЕООД</i>	7	10
Общо	28	33
Общо	114	95

32. Рискове, свързани с финансови инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Управлението на риска на Дружеството-майка се осъществява от Управителния съвет. В хода на обичайната си дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове. Пазарният риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промените в пазарните цени. Пазарният риск включва валутен риск, лихвен риск и ценови риск. Кредитният риск е този, че едната страна по финансовия инструмент ще причини финансова загуба на другата, в случай че не изпълни договореното задължение. Ликвидният риск е такъв, че дружеството би могло да има затруднения при посрещане на задълженията си по финансовите пасиви.

32.1. Валутен риск

Дружествата от Групата оперират в Република България и разчетите, приходите и разходите се отчитат в национална валута. Групата не е изложена на валутен риск.

32.2. Лихвен риск

Финансовите инструменти, които потенциално излагат на лихвен риск са банковите кредити и договорите за финансов лизинг. Дружествата от Групата нямат сключени такива договори и не са изложени на лихвен риск.

Предоставените кредити от Холдинга на асоциираните дружества са с фиксиран лихвен процент, който не се отклонява съществено от пазарните условия. Преценката на Дружеството е, че ще събере вземанията си по предоставени заеми. Паричните средства на дружествата от групата принципно се съхраняват в обслужващите ги банки. Тези банки са финансово стабилни и на практика няма риск от загуба на тези средства. В касите на дружествата се съхраняват незначителни суми, за кратки срокове, с цел осигуряване на ритмична разплащателна дейност.

31 декември 2018 г.

Наименование	Лихвен %	Лихвоносни '000 лв.	Безлихвени '000 лв.	Общо '000 лв.
Парични средства в каса и банка	0		25	25
Вземания по кредити	3 - 8	86	0	86
Вземания по договори за управление	0	0	86	86
Търговски и други вземания	0	0	26	26
Общо финансови активи		86	137	223
Задължения по заеми	3-8	438	9	447
Търговски и други задължения	0	0	242	242
Общо финансови пасиви		438	251	689

31 декември 2017 г.

Наименование	Лихвен %	Лихвоносни '000 лв.	Безлихвени '000 лв.	Общо '000 лв.
Парични средства в каса и банка	0	22	0	22
Вземания по предоставени заеми	3 - 7	101	0	101
Вземания по Договори за управление	0	0	62	62
Общо финансови активи		123	62	185
Задължения по заеми	3-7	451	0	451
Търговски и други задължения	0	0	214	214
Общо финансови пасиви		451	214	665

32.3. Ценови риск

Дружествата от Групата не са изложени на ценови риск доколкото използват в дейността си някои материали. Доставчиците на материални запаси са традиционни и цените на доставките не се влияят от цените на международните пазари.

32.4. Кредитен риск

Кредитният риск за Групата се състои от риска за загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да извърши своите договорни задължения. Финансовите активи на Групата са концентрирани в две групи: парични средства и вземания. Паричните средства и разплащателните операции са съсредоточени в търговски банки със стабилна ликвидност.

Наименование	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност		
Вземания по кредити	86	101
Вземания по договори за управление	86	62
Търговски и други вземания	26	33
Пари и парични еквиваленти	25	22
Балансови стойност на финансовите активи	223	218

Финансовите активи не са предоставяни като обезпечение по сделки.

32.5. Категории финансови активи и пасиви

Наименование	Пояснения	2018 г. ‘000 лв.	2017 г. ‘000 лв.
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност			
1. Нетекущи финансови активи	8-9		
Вземания по кредити на асоциир. предприятия и вземания по договори за управление	8	88	47
Вземания по други предоставени кредити	9	58	68
Сума на нетекущите активи		146	115
2. Текущи финансови активи	12-13		
Текущи вземания по кредити	12.1.-12.2.	16	24
Текущи вземания по договори за управление	12.3.	10	24
Пари и парични средства	13	25	22
Търговски и други вземания	11	26	33
Сума на текущите активи		77	70
Балансова стойност на финансовите активи		223	185
Финансово пасиви отчитани по амортизирана стойност			
1. Нетекущи пасиви	16		
Задължения по заеми и други задължения	16	447	451
2. Текущи пасиви	18-20		
Търговски и други задължения	18-20	242	214
Балансова стойност на финансовите пасиви		689	665

Категорията Финансови активи по амортизирана стойност във финансовата информация за предходен период са били представени като категория Кредити и вземания съгласно МСС 39. Финансовите пасиви за текущия и предходния период са отчитани по амортизирана стойност

32.6. Ликвиден риск

Ликвидният риск е този, че Групата може да срещне затруднения при изпълнението на своите задължения, когато те станат инструменти. При оценяването и управлението на ликвидния риск, Дружеството-майка отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и вземанията по предоставените заеми и договорите за управление.

Мениджмънта следи наличните парични ресурси и постъпленията по предоставените заеми и договорите за управление да не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток.

33. Политики и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството-майка във връзка с управлението на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие;

- да осигури адекватна рентабилност за акционерите;

Дружеството-майка наблюдава капитала на база на коефициент на задлъжнялост (съотношението на задълженията към собствения капитал) и коефициент на финансова автономност (съотношение на собствения капитал към задълженията).

Армейски холдинг АД
Консолидиран финансов отчет
31 декември 2018 г.

№	ПОКАЗАТЕЛИ	Текуща	Предходна
		2018 г.	2017 г.
1	Коефициент на финансова автономност	1,306	1,529
2	Коефициент на задлъжнялост	0,766	0,654

34. Условни активи и условни пасиви

През отчетния период не са признати условни активи и пасиви.

35. Събития след датата на баланса

Събитие след края на отчетния период, което Групата оповестява и в приложение 1 е придобиването към 28 март 2019 г. на 46 289 броя акции, представляващи 8,97% от капитала на Дружеството- майка от Актив Секюрити Груп ЕООД, със седалище и адрес на управление гр. Плевен, община Плевен, ж.к. Дружба, бл.214, вх.Д, ет.2, ап.6, ЕИК 204791756.

36. Одобрение на консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет към 31.12.2018 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 22.04.2019 г.

Съставител: .....
Цветанка Иванова Лазарова

22 април 2019 год.
гр. София

Изпълнителен директор: .....
Никола Петров Голаров

